

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2:50 K | 1 óra 2:50 K
1 évre 30 K | 1 évre 30 K

Postaközlő és kirendelt. Széki István-ter. I. Telefon 208.

Felolós szerkesztő: Hajós József.

A „Népszava“ nem ad földet a rokkantoknak.

Pusztuljon az a nép, amely nem lett hadimilliomos.

Néha, ösztönöségi rohamában a „Népszava“ el szokta árulni önmagát.

10 sor törölve.

Hogy a „Népszava“, illetve ezen vörös lobogó alatt a szociáldemokraták mennyire akarják a föld népét boldogítani, annak illusztrálására leszögeztek ide egy nyilatkozatot, amely így hangzik: „Mi szocialisták, sohasem voltunk a földfölaprózás föltétlen hívei. Tudjuk, hogy a szociális tekintetben a mai korlátlan földtulajdon rendszere mellett, a nagybirtokforma politikailag veszedelmes, mert a föld urának túlnagy hatalmat ad. De tudjuk viszont azt is, hogy a föld tervek nélküli földarabolása — különösen Magyarországon, ahol sajnos, a kisgazdák zöme nem rendelkezik kellő szak tudással a föld kellő megmivelő, séhez — a termelés rovására megy. Az a terv pedig, hogy a rokkantoknak adják oda még pedig jó borsos áron — a földet, súlyos ellenvetésekre ad jogos alapot. Ne feledjük, Magyarországnak egyetlen erőforrása van, amelyből gazdasági- lag újászületheetik: termőföldje, amelyen két-három annyit lehetne termelni és két-három annyit kell majd termelni a háboru után, mint eddig, ha azt akarjuk, hogy Magyarország végleg béle ne pusztuljon a háboruba. Ilyen körülmények között bizony aligha jó politika a földet béna, beteges, megviselt emberek kezébe adni. Az ilyeneknek járadékokot kell adni, olyan járadékokat, amelyből rendszeren meg tudnak élni, a földet azok miyeljék, akik legjobban értenek hozzá.“

Ebből pedig azt értjük meg, hogy a szociáldemokraták, amikor a papi bírtok és a hitbizományok ötkobzását, állami kisajátítását követelik, akkor nem a nép földéhsége fáj nekik.

13 sor törölve.

Radikálisok

Álljunk meg egy szóra a radikálisoknál! Ok ma azt hirdetik, hogy az egész ország mögöttük áll. Nos, lassan a testtel Károlyi mögött áll a béke kérdésében az egész ország, ez bizonyos! De a radikális „világ-feligóság“ tekintetében az ország nincs se a radikálisok, se Károlyi mögött. A radikálisok összetévesztik magukat az országgal! Mögöttük áll a szociáldemokrácia, a zsidó szabadköművesség atheista töredéke, a szellemi proletáriátus városi hyperintellektuál csoportja, no meg a „magyar“ sajtó amely illetéklenül a nemzet nevében szert baszdná. De az ország őriási többsége nem áll a radikális világfelegóság mögött.

A falvak kilene milliányi parasztsága (a nép!), a városos értelmisége, ügyvédi tanári, orvosi, bírói, köztisztviselői karok, a kisparasság, a kiskereskedőt osztály stb. nem azonosítják magukat a radikálizmussal! Még a hevítkény ifjúság sem lám a pesti keresztény ifjúság szövetete a radikális gennyes ifjúságot támogatja, imrések gyűlését meg akarta zavarni. Hol volt a: „Mögöttünk az ország?“

A tény az, hogy a husz millió magyar honpolgár közül talán egy millió radikális. Ez az egy millió hármáz és az hiszi, hogy az a 19 millió esendős ember nem létezik. De mi lesz, ha megszólal? Mert előbb-utóbb megszólal, mert szemét az erőszakos lármázók kinyitották. Jöjjön az a várva-várt általános titkos. A nép, a falvak milliói, a városok esőndös polgárai majd megmutatják a radikálisoknak, hogy ők a többség, a nép, a nemzet s hogy a Pesti Naplók kőcos sajtó gyerkőcei az ő nevükben nem ordozhatnak tele az országot szabadkőműves radikálizmussal!

De nem ám! Hohó! Gondolat-szabadság is volna tán a világos s nem engedjük magunkat egy kis töredék által agyonterrorizálni! De nem ám! Bármenyire üvöltöz és bászít is a sajtó, ez a nagy lázító!

Népszövetségi gyűlés.

Nagy számban gyűltek össze vasárnap délután a felsőváros polgárai az ottani kath. körben népszövetségi értekezletre. Elsőnek *Bilkei* Ferenc plebános szólott s változta hazánk jelenlegi helyzetét.

A Galilei-falak nem fének a bőrkben.

most farsangot járnak örök az utca, úgy hetvenkednek mintha magyar nép nem is volna már ebben az országban Kemény összehatás- r a főleg a választás idején leendő egységes eljárásra hívta fel a hallgatóságot. A tetszéssel fogadott beszéd után *Csues* István népszövetségi helyigazgató tartott előadást. A nemzet halhatatlanok, írta a pápa, tehát a veszített háboru után is élni fog a magyar nép. Sorsa jövődjé, saját kezében van. Hogy most azok tolatkodhatnak előterbe, akik egyáltalán nem képviselik a magyar népet, azt tanácsotunk eddigi szervezettel, lenyűgöztünk, továbbá annak, hogy az ország meddő politikai veszekedésében túlvágnak a köjüket, ahelyett, hogy a népszövetségi talpraállításán dolgoztak volna. A teendők ezek: minden kath ember tömörüljön a népszövetségre, hogy együtt legyenek s így erősek lehessünk a most meginduló nagy belső harcok idején; olvassunk a kath. lapokat, ne sajnáljuk a Népszövetség s Ujlapért a pénzt. A felforgatók maroknyi csapata azért erős, mert mögötbe áll az egész zsidó radikális-szabadkőműves sajtó; harmadik teendő, hogy iskoláztassuk gyermekeinket s így neveljünk keresztény intelligenciát, melynek ma már alig lesz hirmondója az egyeletmen.

Vasárnap, nov. 3-án, délután 4 órakor a Távirada u. 6. sz. alatti egyesületi házban lesz népszövetségi értekezlet, melyre már most meghívjuk népszövetségi testvéreinket.

Vármegyei alkalmazottak és nyugdíjasok listj igényük kieligés végett bevásárlási könyvecskéjükkel hivatalomban azonnal jelentkezzenek. Havri- nek József vármegyei tb. főjegyző.

HÍR EK.

— Kiltüntetés, Juhatsék Nándor a 69. gyalogezred tart. hadnagya, az ellenség előtt teljesített kiválóan vitéz magatartásának elismeréséül a kat. érdemkereszt III. osztályát kapta a kardokkal. A hősnék ez már a hatodik háborus kitüntetése.

— A vármegyei tisztí főorvos állásra Schlésinger Imés tb. főorvos és járásorvos is pályázott. Megyénk tisztí főorvosa bizonyára Mészöly József dr., a vármegyei kórház igazgató főorvosa lesz.

— A Zenekedvelők Egyesületének új tiszteletbeli tagjai. A Zenekedvelők Egyesületének választmányja f. hó 24-én tartott ülésén *Ilermann* László zeneiskolai igazgató javaslatára kimondotta, hogy az ugyancsak f. évi december hó folyamán tartandó egyesületi közgyűléshez indítványt terjeszt be aziránt, hogy *Mihalovics* Odón v. J. t. t., az orsz. magyar Királyi Zeneakadémia igazgatója, *Moravcsik* Géza zeneakadémiai titkár és *Kemény* Rezső ugyancsak akadémiai professor, az egyesület és különösen a székesfehérvári zeneiskola iránt tanúsított meleg érdeklődésük és kitüntető jóindulatuk iránt érzett hálából, nemkülönben a magyar zeneművészet életé illusztris alakjaihoz méltó nagyrabecsülésnek kifejezéséeként, az egyesület tiszteletbeli tagjainak megválasztásának. Tudomásunk szerint az *Ilermann* László tagjelölt legmagasabb védnöksége alatt álló zeneegyesületnek, városunk é jeles kultúrtervezőjének, ezideig csak egy tiszteletbeli tagja van, ez pedig *Habay* Jenő. Az egyesület választmányja, mely ez idő szerint *Kovács* A. Sándor tb. tanácsos korelnökelete alatt áll, ezen újabb elhatározásával ismét csak arról tesz tanúságot, hogy milyen nobilisan gondolkodik akkor, midőn egy ilyen, az egyesület magát megtestesítő javaslatlall áll elő a közgyűlésnek.

— Adorján f. hó 20-án megalakult a: „Földmivelő Szövetsége“ és nyomban belépett a magyar Gazdaszövetségbe.

— A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület évi október hó 31-én — csütörtökön — délelőtt 10 órakor Székesfehérvárott a Fejérmegyei Takarékpénztár tanácstermében rendkívüli igazgató-választmányi ülést tart. Az ülés tárgya: határozathozatal azon intézkedésekről, amelyek a jelen politikai viszonyok következtében a mezőgazdasági munkák zavartalan biztosítása és a vármegyei gazdalközönségeinek megnyugtatósa érdekében teendők.

Halálozások. Bánatos szívvel, igaz fájdalommal tudatjuk, hogy Szilágyi Józsefné született Pölcz Terézia Budapestien elhunyt. A gyászmeze érette és hó 31-én reggel 7 órakor a székesegyházban lesz. *Pöllz család.*

Dr. Donoszló Vilmos máv. orvosi tanácsadó, zombori főorvos, Budapesten folyó hó 27-én a Pajor szanatóriumban 59 éves korában agyvérzés következtében elhunyt. Kubik Lajos, a Kölcshős Népsegélyző. Egylet főpénztárosa, a Kubik Lőrinc cég tulajdonosa apósát gyászolja.

Bence Sándor sz. Jávorszky Erzsébet folyó hó 28-án elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órakor lesz a Hallér 17. sz. gyászából. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 30-án reggel 7 órakor lesz a székesegyházban.

Hadiségély kifizetése. Kiss Géza th. főszámvívó a városi hadiségélyző hivatal főnökeinek jelentése szerint a hivatal szeptember hóban kifizetett rendszer hadiségelyben 222,223 kor. 600 fillért, rokkantságéjében 4819 kor. 30 fillért, összesen 227,443 kor. 10 fillért.

A spanyoljárvány városunkban még mindig terjed. Orvosi kimutatás szerint 25-én 53, — 26-án 54, — 27-én 62 új megbetegedés fordult elő. A közönség saját érdekében ügyeljen a higiénára, tartsa be a járványra vonatkozó óvatossági szabályokat. Általában elfogadott orvosi vélemény szerint a kórokozó mikroorganizmus támadási bázisa főképpen a gyomor és bélrendszer. Innét jut el a vér és nyirokerek útján a vérkeringésbe, és ott általában saepszít, esetleg tüdőgyulladás, vagy typhus vagy vérhaszerű bétüneteket okoz. A kifejődött kór kezelése mellett legfontosabb a közszempontjából a prophylaxis.

E célból a kórokozót támadási helyén: a gyomor és a bélrendszerben kell ártalmatlanná tenni. Ez fertőtlenítő és enyhe hashajtó hatású gyógyszerek állandó használata által érhető el. Mindkét hatás elérésé céljából ajánlatos a következő összetételű gyógyosor alkalmazását:

- Colomelanol
- Extr. Strychn.
- Extr. Belladonnae aa 0.50
- Resorcini 3.0
- Olei Menthae pip. gta 3
- Pulv. és Extr. rad Rhei qts. s. u. f. pill. No 30.

melyből naponta háromszor 1-1 szem beveendő. Tekintettel a nagy orvoshiányra és arra a tényre, hogy a nép nagy rétegeinek nem áll módjában az orvos tanácsát kikérni, a gyógyszerteráki adják ki a nagyközönségnek minden orvosi recepte nélkül ezen gyógyszerket. Az alkoholi mértékletes használata ugyancsak hatásos, mert az emésztést és bélmozgást előmozdítja és jó fertőtlenítő. Szóval fontos a tiszta lakás, tiszta étel és tiszta gyomor. Természetesen ezek által csak a kór megelőzése érhető el.

Adományok. Tóli Artur ravatalára szánt koszorúmegváltás címén a jól. négyzet céljára adakoztak: özv. Karl Józsefné 20 K., Karl István és neje 50 koronát. — Rohonczy Ferenc főmórnár elhunyt alkalmával koszorúmegváltás címén nyolc munkatársa 72 koronát adományozott az agnuztéli gondozottak jobb ételmészére.

Lauschmann Gyula dr. emleke. A megboldogult nevét viselő zeneiskola jutalomdíj alapítvány létesítéséhez újabbán a következő adományozók járultak: dr. Mészöly József 10 K., Héllay Jenő 20 K., Héberling Adolf 20 K., Fejérmegyei Takarékpénztár 300 K., Keresztes Zsigmond 10 K., Kná-zoviczky Béla 10 K., Lintner Sándor 10 K., Miklós Géza 10 K., Wiener Ármán 20 K., Deák Dávid 10 K., Bernstein Sámuel 10 K., Barcza Kálmán 10 K. A gyűjtés eredménye a mai napig 1100 K. Adományokat e nemes célra való tekintettel folytatlagosan nyújtgá Hermann László, a zeneiskola igazgatója (Petőfi utca 2. sz. I. em.) E helyen említjük fel azt is, hogy Lauschmann dr. emlékének külön matiné kerelében is fog adózni a Zenekedvelők Egyesülete, melynek a megboldogult éveken keresztül ügybuzgó alelnöke volt.

A Keresztury-ügyről a polgármester ma a következő jelentést tette a közgyűlésnek: A Keresztury eljárási ügy folyamatban van, miután ezen ügyben békéret szakértői vélemény szerint a számvívóság részére alkotott szolgálati utasítás 1 §. 25., 30., 37. és 40. ik szakaszaiban előírt számvívói ellenőrzések vagy éppen nem, vagy pedig felületesen teljesítettek, a vizsgálatot ez irányban is kiterjesztette, amely vizsgálat lefolytatása után szándékozik a polgármester a belügyministerium egy szakértőjét lekérni amely szakértői vélemény megtörténte után fog az irányban határozni, vajjon a fegyelmi eljárás folytatása s a fegyelmi határozat meghozatala végett — kikérve a t. főügyész véleményét, — az összes iratokat a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányához beterjessze e?

Mi nem a számvívóságot, hanem a rendszert hibáztatjuk. Ama rendszer képtelenségét tekintve, elmondhatjuk, hogy Keresztury nagyon „szolid” szakaszt, mert csak százas tételeket szikkasztott, pedig ezeket nem is dolgozhatta volna be.

Adóvégrehajtás. A városi adóhivatalnak a polgármesterhez intézett jelentése szerint szeptember hóban az adóbehajtási osztály zalogolt 833, árverést kitűzött 198, árverést megtartott 94 esetben.

Higiénia. Amidont hatás gának ugys sok oldalról vannak igénybevéve, nem vehetjük tőlük köszönhető, hogy egyes közérdekű dolgok esetleg figyelmüket elkerülik. Épen ezért látjuk helyénvalónak azt, hogy a közönség érdekében megóvása céljából hébe-korba szavunkat mi emeljük fel. Ezáltal természetesen megint a háborus divatok egyik veszedelmes epidemijával, az u. n. spanyol influenzával hozakodunk elő. Míola a baj leküzdését célzó intézkedések foganatosítása megkezdődött, azaz mióta a baj tényleg nagyobb és komolyabb méreteket ölt, valószínűs bizonytalanságban telnek napjaink. Azt sem tudjuk, hogy a rémhírek terjesztőinek újjánk-e fel, vagy pedig a külfölte védekezők által csökkentett eszeik hiszletelőnek adjunk-e igazat? Ha Budapest fővárosának jónak látja közönségével napról napra közölni a rideg

tényállást, a járványban megbetegedettek és elhaltak számát, miért nem látják jónak nálunk is követni ezt a példát? Magán és háztartási orvosaink amugy is kötelezővannak a spanyoljárványos betegeknek, nemkülönben halálozási események bejelentésére, tehát mindössze abból állana ez a nem is olyan nagyon leküzdhetetlennek látszó jelenség, hogy a városi tisztifőorvos naponta a helyi sajtó rendelkezésére bocsájtán a részletes adatokat. Miután pedig tudomásunk szerint, a katonai hatóság is közli a civil hatósággal a kórnak náluk történő grasszálását, a fenti proposzió kiegészítésékként még erről is lehetne informálni a tesiben-lelében egyaránt amugy agyongyötört publikumot. A városi hatóság kötelességierien megoda is hathatna, hogy a vasuti állomás jegyválocsarnokában az eddigieknél nagyobb tisztaság honoljon és hogy egyidőben induló vonaton nagyszámú utazóközönség számára két pénztár is álljon rendelkezésre. Elvégre a vasuton még mindig az a helyzet dominal, hogy boldog boldogtalan utazik s a sok utas közül bizony szép számmal akad olyan is, aki talán egyenesen hazulról viszi az epidemici bacillusait s a kocsiny helyre ösztörtőlódott tömkelegben — mint ahogy ez nálunk is a jegyváltásnál mindennapos jelenség — a legközelebből inficiálja a körülötte telőlokokat. Nyomatékosabban kellene a közszéggel azt is tudatni, hogy a „Közgazdasági Bank” helyiségében felállított menetjegyiroda útján bárki beszerezheti az utazási jegyeit. Az előzőekenyességtől ismert katonai állomasparancsnökság viszont felkérve lene arra, hogy a pályaudvaron veszfelő s éjszakázásra utalt honfiak szállását, az egyes várótermek és belsőlegi padozatok helyett, a higiénia szempontjából is előnyösebb földélati helyet szerelje föl s ebbeli rendelkezésait a tölemegszokott energiával meg is valósítsa. *Ludha, mégis csak óvna-kodunk kell a baj terjedésétől és első sathat terjesztésétől.*

Vetőmagok. Hogy többen közülük a vetőmagot rendszertelenül kapják meg. Kérjük az illetékes hatóságot, intézkedjenek, hogy a vetőmagot ne hiábavaló utazgatások révén kapják meg a földművesek, mert az idő és fáradság egyaránt értékek.

A város javadalmi bevételei. A városi javadalmi pénztár bevétele volt szeptember hóban: bor után 6950 kor. 07 fillér, pinceváltság után 1349 kor., hus után 3155 kor. 95 fill. Fogyasztási adópótlék: bor után 747 kor. 82 f. pinceváltság után 269 kor. 30 f. hus-után 788 kor. 99 f. szesz után 889 kor. 22 f. bírság 16 kor. 40 f. városi fogyasztási illeték: ecet után 99 kor. 61 f. ásványvíz után 1043 kor. 64 f. vagóndíj díjban befolyt 27 kor. bortermelési adó befolyt bor után 8869 kor. kezelési költség befolyt 3547 kor. 60 f. késédelmi kamat 79 kor. 96 f. Városi vámbevétel 1135 kor. 26 f. helypénz 2367 kor. 62 f. homokbevétele 313 kor. 40 f.

Vidéki előfizetőinket tisztelettel kérjük előfizetésük megújítására, a hátfalékosokat pedig hátfaléruk megküldésére.

A keresztény magyarországi központi lapja az **Alkotmány** Bpest VIII. Szentkirályi u. 28 b. Előfizetési ára negyedévre 22 korona.

Elevenen, nagy gondal szerkesztett bátor keresztény napilap az **Új Lap** Bpest. VIII. Szentkirályi u. 30. Negyedévre 9 K. Szépirodalmi lapunk az **Élet** melybe Prohászka Ottokár plüspök urunk is cikkeit írja. Megjelenik minden vasárnap, telebeszélésekkel, iránycikkekkkel képekkel. Bpest. I. Fehérvári-ut 15 c. Negyedévre 10 K.

Értesítés. A harctérrel vissza-terve értesitem tisztelt vendégeimet, jóbarátaimat és ismerőseimet újja általakiva újból megjelentem. Főtörökésem, ugymint eddig is: a szolid, tiszta és pontos kiszolgálás. Szives pártfogást kér Simon Lajos fodrász, Kossuth u. 11. Mindenemű hajmunkát elvállalok. Egy tanuló felvételik.

Bojtorján hajszesz nagyon-bévaló hajpálo, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromi kolera elleni serum kapható: **Szilts Róbert** gyógyszer-tárában. Károly király-ter.

Színház.

Heti műsor:

- Hétfő: A fősvény.
- Kedd: Az obispos. (Zóna)
- Szerda: Az ostrom.
- Csütörtök: A kóristalány.
- Péntek: Névtelen asszony.
- Szombat: Sybil.
- Vasárnap d. u.: Vandergold k. a. este: A kóristalány.

APROHIRDETÉSEK.

Ákacvirág és lépeszmé kicsinyben is kapható. Pollermann méhészet, Pálya-utca 28.

Egészen új egylovas jukker Kocsi és egy francia gyártmányú bicikli eladó. Cim a kiadóban.

SZÖLŐ oltványokat

Direct termő-gyökerez, hazai gyökerez, sima és gyökerez vadveszőt szállít **Badacsonyi vidéki szőlőtelep kezelősége** **Tapolca, (Zala-megye)**

TÖZSDE ügyekben és mindennemű

ÉRTÉKPAPIROK

vétele és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyokra, valamint értékeinknek biztonsága szempontjából, minden irányban készséggel szolgál szakszerű tanácssal és felvilágosítással a **Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság** értékpapír-osztálya, Budapest, IV., Magyar-u. 3.